

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Scala coeli

Johannes <Gobi, Iunior>

[Straßburg], 1483

De misericordia

[urn:nbn:de:bsz:31-106862](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-106862)

Misericordia

Tercio debz esse deuotus. Refert jacobus de vitriaco. Q, cui quidam miles faceret magnū cō uiniū z vellet q̄ sacerdotes lauarent primo. r̄ndit. Primo lauanz z vltimi sedem. Cui miles. H̄ rō nabifirer facimus. q̄ primo debetis esse mundi z vltimo ebrii.

Rem ad idem. Refert jacobus de vitriaco. Q, cū quidam miles transiret cum equo p̄ viam. vidit q̄ demon affligebat q̄ndam iuuēculam. ad quē miles. Eur istaz debiles crucias. veni obsecro mecum ad torneamentum. Cui demon. Si dederis mihi habenas equi tui. vel sellam vel aliquid tale seq̄ te. Et ille noluit. Tunc demon. Saltem pone me in summitate pallij tui. Tūc miles cōsentit cum cōditiōne nō nocēdi sibi. Cū aut miles oraret. demō rephēdebat eum dicens. cur murmuras. Cū aut audiret. p̄moēs dicebat. quid hic agis. Cū aut quadā die miles crucez aspexissz demonē voluit dimitte. Ad quē demō. Quid vnq̄ displicentie tibi feci. aut dimisi de fuitijs tuis. ditam te z p̄ me factus es ḡtiosus. cur ergo vis me deserē. Cui miles. Volo deserē mundum. crucis z p̄nie arma assume. z iso in noie crucifixi tibi p̄cipio vt recedas. tūc dimisit euz z fuit do fuitendo infirmis in quodā hospitali. **T**ercio debz esse liberalis. Refert jacobus de vitriaco. Q, q̄ dā miles petiuit a quodā doctozē

que esset summa liberalitas. Respondit doctor. dare. Dixit ergo miles. Nos sumz magis nobiles. Q̄ p̄ta damus q̄ vos. Tūc clericus. Scitis vos que est magis rusticitas. R̄ndit miles. recipe z auferre. Tūc clericus. ergo vos estis magis rustici q̄ nos. Q̄ p̄ta recipitis z p̄ta aufertis. **Q**uarto debet esse pius. Refert jacobus de vitriaco. Q, fuit quidam miles qui ex sua supbia pedē cuiusdam rustici amputauit. Q̄ maculauerat aliquentulum cum luto vestem ei⁹ nouam. Eūqz p̄nia ductus religionez intrasser. pes eius dexter icepit putrescere z ait. Nunc cognosco q̄ virt⁹ z gracia dei est mecum. Q̄ i hac vita vult me punire de malis meis.

De Misericordia.

Misericordia multa bona inducit i nobis. **P**rimo est peccatoruz peccatiua. Fuit quidam sanctus summe misericors raptus. vidit quendam viceum plenum foraminibus sub quadam tilia de quo emanabant aque d̄cissime. Cūqz gustata vna gutta requirēt a domicella sibi assistēte q̄ eēt illa tilia z q̄s vice⁹. R̄ndit. tilia ē bonitas dei. Vice⁹ est misericordia dei attrahēs omnem plenitudinez graciaz de vulneribus xp̄i z habz. xij. foramina. id est canoris p̄m duodecim officia q̄ exercent⁹ in nobis. **P**rimo em

Misericordia

peccatorem in peccato exiit expectat
Secundo ad conuertendum eum labo-
rat. **T**ercio redeuntem benigne re-
cipit. **Q**uarto penitenti integre im-
dulget. **Q**uinto redire volentes non
impedit. **S**exto desolato ex timo-
re consolacionem venie prebet. **S**ep-
timo spoliato amissa restituit.
Octavo indigenti necessaria prou-
idet. **N**ono impugnato subuenit.
Decimo in bonis promouet. **U**ndeci-
mo familiaritate dei inducit. **D**uo-
decimo regnum eternum tribuit
Et ideo dilige misericordiam si vis obtinere
beneficium dei. **I**tem refert Hiero-
nimus. **Q**um quidam sanctus
diu heremiticam vitam duxisset ora-
uit deus ut reuelaret sibi cui esse-
ret sitis in vita eterna. **C**ui appa-
rens angelus ait quod esset similis cuidam
symphonaco qui morabatur in pro-
ximo vico. ad quem pergens et accessus
eius inquires ille dixit. **S**epe fui
frater latronum et nullius bonifac-
tor nisi quod virgines quendam raptas
a socijs a corruptione seruani. et ser-
uatam cuidam honeste mulieri do-
mum proprie restituere aliud bonum re-
cordor me fecisse ut motus misere-
ricordiam cuidam mulieri erranti in
heremo tricentos solidos dedi pro
redemptione viri sui et filiorum qui
in carcere tenebantur. quez ducens
ad heremum. **D**um post modicum
fuiisset mortuus vidit quod misericor-
dia eleuabat eum ad celum. **S**ecundo
orauit idem heremita cui in gloria
eterna esset similis. responsus est

sibi quod primario ciuitatis. **A**d quem
pergens audiuit ab eo quod operibus
misericordie quantum poterat insis-
tebat. **E**t addidit. uxorem pulchram
accepi et habitis filijs per triginta
annos a coniugali concubitu absti-
stinui. quam etiam ducens ad here-
mum. **D**um post paululum fuisset
mortuus vidit quod misericordia ele-
uabat animam eius ad celum. **T**er-
cio orauit ut sciret cui in gloria esset
similis. et responsus est ei quod cui-
dam mercatori qui habebat naues
diuicijs et mercimonijs ornatas.
Ad quem pergens ex parte dei mu-
tauit eum ad penitentiam et ad suscep-
tionem beneficiorum misericordie dei. qui statim
acquiescens venditis omnibus et
datis pauperibus secutus est eum
et dum moreretur vidit quod misericordia dei
eleuabat eum ad celum. **T**unc ultimo
cum sanctus heremita appropin-
quaret morti conuocato sacerdote
cum multis ait. **N**emo siue fur si-
ue meretrix siue mercator siue pub-
licanus debet contemni quia de om-
nibus istis deus elegit sibi amicos
et misericordia dei in motu oculi eos sanctos
facit et bonos. et cum narraisset om-
nia dormiuit in pace. **I**tem
ad idem legitur in libro de vita
et perfectione fratrum predicato-
rum. **Q**um fuit quidam scolasticus ho-
norie. qui deditus multis sceleri-
bus vidit quod erat in campo magno in
quo tempestas horribiliter cadebat. **T**unc
fugiens a facie tempestatis venit ad
quendam domum et postulabat intrare

Tunc dñs mētis iclusa respondit
Ego que hito in hac domo vocor
 iusticia. vnde mecū habitare non
 potestis cum nō sitis iustus. Tunc
 recessit ad aliam domū. z cuz hu
 miliē postularet ingressum. tñdñt
 nunq̄ intrabitis q̄ ego sum veri
 tas z nanq̄ me dilexistis. idō me
 cum nō eritis. Tunc vltra p̄gredi
 ens venit ad aliam domum. z ha
 bitans ibi respondit. Ego suz par
 z quia impijs non est par. ad me
 nullo modo intrabis. sed consulo
 tibi q̄ vadas ad sororem meam. q̄
 om̄s miseros recipit. que est crux
 aurea. clipeus contra omnē dolo
 rem. vnguentū contra om̄e vuln̄
 z custodit totaz gr̄az dei. Tūc ille
 pulsans ad hostium. dixit hospī
 ta. Ego sum misericordia que hic
 habito. z apio hostiuz celi. sum ne
 gociatrix prudētissima. q̄ de luto
 acquiro gēmas. teneo thesauruz
 dei. soluo omnes laborātes. facio
 fertilitatē. sto contra tempestatē
 z in om̄i re solēm p̄o legato mit
 tit me altissim̄. Et ideo si vis ha
 bitare mecum renūcia mundo et
 ingredi ordinem frat̄z p̄dicatoz
 q̄ ibi est verum fundamentum z
 vera salus. Qui statim ad fratres
 accedens ordinem est ingressus.
¶ Sc̄do est fragilium sustenti
 na. Legitur in li. de septem dom̄s
 sp̄s sancti. Q̄ fuit quidā iuuenis
 multum misericors qui habēs ca
 strum in altissima rupe iuxta ma
 re. inueit q̄ vxor sua adulteraba

tur cum alio. z cum vellet eaz oc
 cidē illa petiuit veniaz z correcti
 one p̄misit z liberata ē. sed dñs
 eiecit eā de sua camera p̄. xx. pass̄
¶ Sc̄do addidit peccare z etiā po
 stulans veniā pepcit ei dñs. s; elō
 gauit eaz a se p̄. xx. passus. Tercio
 addidit peccare. z cū dñs inuenis
 set. ait. Fuge a me p̄. xx. passus. z
 cū precipitiū rupis esset infra illos
 passus cadēs mortua est. Loq̄ndo
 sp̄ualiter. iste miles misericordis.
 s; mas est x̄ps. cast̄z est mundus.
 precipitiuz est infernus. sp̄sa aīa
 que adulterat. cū demone. z hoc
 in iuuetute z pctur sibi. sed elon
 gatur a dō p̄. xx. passus. q̄ pdidit
 innocentia z v̄ginitatē. Sc̄do ad
 didit peccare in media etate z p
 citur a deo sed elōgatur ab eo p̄
 xx. passus. q̄ retinet dsuetudinem
 peccādi z inclinātōnez ad pctm̄.
 tercio addit peccare in senectute
¶ q̄ tunc elongatur a deo p̄ mor
 tem. z ibi est tricesim̄ passus in
 fra quē est precipitiū inferni ca
 dit ad dānatōez eternaz. Tercō
 est fugientiū vocatiua. Legitur i
 Eccliaistica historia q̄ dū p̄. mo
 tem x̄pi q̄daz sacerdos ad tēpluz
 accedet p̄ ymolatōne vacce. subī
 to porte tēpli p̄ se apte sunt sup
 limiare tēpli scissuz est z vacca q̄
 dēbat ymolari in man̄ sacerdotis
 pepit agnū. Tūc angeli clamaue
 r̄t. vocati estis blādiēdo. corripie
 do. p̄mittēdo. ispirādo miaz repu
 listis. z iō trāseā ab his sedibus

Quarto est demonum fugitia
 Legitur in vitaspata q̄ cū q̄dam
 flagitiosus p̄ctōr declinās a p̄ctis
 z cōuertens se ad d̄nm̄ inclusisset
 se in quodam sepulcro vt ibi peni
 tentiam ageret. demones cum re
 trahere volentes. **P**rimo blandi
 eis. postea p̄missiōib⁹. **E**t cū ni
 hil sic p̄ficerent. addiderunt fla
 gella. **T**unc lumen de celis descē
 dit missum a m̄ia dei. que demoēs
 fugans penitentem confirmauit
 in bono. **Q**uinto est damnatio
 nis liberatiua. Legitur i vitaspa.
Quidam habens sororem carna
 lem meretricem ad eam in egiptū
 accessit. eo q̄ ess⁹ multis cā dam
 natōis. **Q**ue cum audiret eū ve
 nire occurrit ei. relictiis omnibus
 amatoribus suis. nudata capite.
 z discalciata volēs amplexari euz
 requirens si m̄ia dei locum habe
 ret in ea. **T**unc ille. soror sic. q̄ntuz
 castrum est magis munitum z re
 belle. tanto est gaudium mai⁹ in
 captione. q̄nto fera est magis sil
 nestris. tanto de ea fit maius fe
 stum in curia regis. q̄nto morbus
 est grauior z desoeratio. tāto me
 dicus est maius gaudens si p̄ euz
 curatur. q̄nto filius a patre recel
 sit longius. tanto letanti⁹ recipit
 redeuntem. q̄nto fili⁹ magis pro
 funde in luto cecidit. tanto citius
 mater succurrit. **E**t ideo veni z se
 quere me. **S**ed prius vade velare
 caput tuuz z calciare pedes tuos
Que redire nolens ne muemret

occasionem p̄ccati. ne male ho
 mines edificarentur. misit eam p̄
 aliam viam. **E**t cum reperisset eaz
 mo. tuam. z pedes eius plenis spi
 ris. z fleret iuxta eam. vidit lucē
 mirabilem. z reuelatum est ei q̄
 mia presentasset eius p̄niam corā
 deo z de⁹ p̄pter feruorē q̄z habue
 rat acceptauerat z remiserau sibi
 plenarie mala sua. **I**tem refert
 s̄ct⁹ **D**ymias q̄ fuit q̄da⁹ m̄r in
 egipto maria egiptiaca nomie. q̄
 cū. xij. ess⁹ annoz. relictiis pentib⁹
 alexandriā venit. z ibi oī volupta
 ti. iocis. ebrietati z libidi se dedit
 int̄m̄ fuit laq̄us diaboli z p̄ctis ex
 posita. vt dum videret hoies ad
 portum currere p̄ hierosolimita
 na pegrinatione. iuuenes senes.
 clericos z laycoa om̄s ad p̄ditōez
 traherat. **E**um aut̄ omnib⁹ sordi
 bus se daret vt meli⁹ poss⁹ fūire
 diabolo. circa ptes hierosolimita
 nas pueit z p̄ xvij. ānos oēs illas
 adiacentes villas diabolo acq̄e
 bat. **T**andē in die crucis curios⁹
 ornata. vt hoies in ecclia ex̄tes
 poss⁹ ad libidinez puocare ad ec
 clesiā venire. **E**t duz frequēter vell⁹
 itraē repellebat. a v̄tute d̄ma. tūc
 cogitās sua p̄ctā ad āgulu; se tra
 hēs. z flē yberie cepit. **E**t q̄ d̄ il
 lo loco potat vidē ymaginem btē
 Marie v̄gimis. spopondit q̄ si sua
 pietas z mia vell⁹ p̄ ea fideiubē
 nūq̄ ad feditatē p̄ctōz rediret. z
 cū diu fleuisset sūpta fiducia sine
 difficultate itrauit z cruce adora.

Et dum flendo staret coram altare beate virginis apparuit domi cella dans velum et ait. Ego sum mia et induo te velo gratie dei. et ultra iordanem erit tibi salus. Cumque illa die tribus denariis datis amore dei emisset tres panes. ingressa est desertum quod erat ultra iordanem et per xvij. annos verbum dei fuit vestimentum. alimentum et documentum. Unde dum sanctus orationibus illud desertum fuisset ingressus vidit eam elevatam a terra cum splendore icenso. Et tunc conclusit quanta erat virtus diuine misericordie quam hanc peccatricem sic subleuauerat in amore. **S**exto est indulgentie apostolica. Legitur in vitaspata. **Q**uidam heremita impugatus a peccato immundicie venit ad quendam ciuitatem egypti. et ibi videns filiam sacerdotis ydolorum admauit eam et petiuit a patre ut eam sibi daret uxorem. Qui requirens consilium demonis loquentis in ydolo. dixit quod nullo modo daret eam sibi nisi baptismum et deum negaret. Qui cum fecisset sacerdos vidit columbam de ore eius egredientem. Et cum adhuc nollet eam sibi dare. nisi iteque habita collocutione demonis. cuius interrogasset demonem. Respondit. **D**eus christiano summe misericors est. et ipsi negant eum. ipse autem non negat eos. Sed in omni tribulatione et in omni dolore semper eis assistit. et ideo licet negauerint eum consulo ut nullo modo des eam sibi. **Q**uod

ille audiens. compunctus et reuersus ad cor suum. redijt ad heremum et confessus est cuidam seni. qui infungens sibi ebdomadae ieiuniorum. **D**um illam compleisset vidit columbam super eum volitatem. Cum autem sedas inuinxisset appropinquavit columba. Sed in tertia ore eius intravit. **S**eptimo est in piculis perfectiua. Refert Helmadius regine **Q**uod ethiopia misit pictorem qui alexandri figuram impingeret in tabula. Cum autem filius regine ab alexandro subsidium postulasset. et ipse cum militibus in similitudinem principis alexandri in adiutorium postulasset. habita victoria dum regina ethiopia offerret sibi omnia sua pallacia et denemissent ad cameram in qua erat eius pictura. cognovit quod esset alexander. qui timens ait regina. noli timere quod faciam misericordiam tecum sicut tu fecisti cum filio meo. **L**ogendo spiritualiter. Hec regina est misericordia. filius suus pauper. diues alexander. sed maior filius volens interficere diuitem. est iusticia dei. **D**ecimo est amantium honoratiua. Legitur quod fuit in egipto quidam diues qui volebat peccare suo mimico propter confidentiam cuiusdam latronis qui erat adiutor. Tunc rogauit latronem quidam sanctus ut propter reuerentiam dei paces haberet. Qui acquiescens. confirmata est pax. Et cum abbas rogasset pro latrone. et latro et ipsi rapti sunt ad dei iudicium et discussa est vita et

actus latronis. z offensa est ei sua damnatio. Tunc cum sanctus cui pacem concesserat rogaret deum pro isto. dictum est ei a domino. licet damnatio eterna debeat induci super istum quia misericorditer egit misericordiam. Et tunc ad se rediens emendando vitam misericordiam est consecutus. **T**res refert Cesari quod in theuthonia fuit quidam miles qui pacem alteri casualiter interfecit. Cum autem filius occisorem cepisset. z extracto gladio vellet interficere. ille ad pedes eius prostratus ait. Rogo vos domine amore crucifixi qui miseratus est mundo ut miseramini mei. quibus verbis ille compunctus hominem illum lenavit. z propter reuerentiam crucifixi non solum culpam remisit. sed z consolatus est eum. Tandem ille transiens mare. dum ecclesiam sepulchri domini intrasset. cum pluribus ecce ymago crucifixi illi satis profundi inclinavit. Et quia non poterat discerni cui inclinaret. Dum singillatim intrasset quilibet huic tantum est inclinatio facta. Et cum eam interrogasset. dixit super adiectam. **I**tem ad idem refert iacobus de vitriaco quod fuit quidam miles qui hunc unicum filium duxit eum ad pratum quod falcabatur. Cum autem puerulus in herba dormiret. vnus de falcatoribus falcem extendens ignoranter puerum interfecit. Quod audiens pater dolens z eulans filium sepeliuit. Cum autem in die pasceus. nudis pedibus ecclesiam visitaret. venit ei obviam ho-

micida funem hunc in collo. flexis genibus. fuis lacrimis. manibus iunctis. z ait. Domine pro illo qui hodie mortem suam indulsit. supplico ut mortem vestri filii quem ignorans interfeci indulgeatis mihi. qui statim ei indulsit. Cum autem ingressus fuisset ecclesiam indultor ad osculandum crucez. venisset ymago crucifixi clavibus affixa. plicavit manus. z amplexata z deosculata est eum.

De Missa.

Missa multa bona inducit in nobis. **P**rimo est hostium supatiua. Legitur quod Comes pictaviensis consuetus erat deuotissime missam audire. nec propter aliquam necessitatem volebat interrumpere. Quodam vero die dum missam audiret. ab inimicis capitalibus quodam loco extitit exploratus. Et dum sui suaderent ut recederet et fugeret. noluit. sed missam iuxta suam consuetudinem integre audiuit. **C**elebrata missa cum non esset nisi cum decem sociis adiuuante luce celsi hostes denicet z vincula uenit multos. **S**ecundo est mortis liberatiua. Legitur in libro septem domus spiritus sancti. **Q**uidam fuit quidam miles qui hunc armigerum bonum et sanctum. accusatus est pro emulos quod nimis erat familiaris uxori militis. Et quia miles habebat furnum tegulam z vitri in nemore misit lras de consensu emuli z eo consulente